

# Ratisirkka 2010



**Lepaa 10**

## Pääkirjoitus

# Tervetuloa Lepaa 10 –näyttelyyn!

Vuosi on jälleen vierähtänyt ja on Lepaa 10 –näyttelyn aika. Takana on lukuisia palavereja ja laskemattomia työtunteja, jotta näyttely olisi mahdollisimman hyödyllinen ja tarjoaisi uutta ajateltavaa sinulle. Alun perin tapahtuman nimi onkin ollut Puutarha-alan rationalisointipäivät eli tuttavallisesti ratipäivät. Tapahtumalla on pitkät ja hienot perinteet: näyttelyä on järjestetty jo vuodesta 1964 ja se on kasvanut Suomen suurimmaksi puutarha-alan ammattilaistapahtumaksi. Ja miksi ei, Lepaan kartano ja myöhemmin puutarhaoppilaitos on aina toiminut alan edelläkävijänä ja maamme puutarhatalouden moottorina. Lepaa 10 -näyttelyä on ollut tuttuun tapaan järjestämässä neljä eri osapuolta: kauppapuutarhaliitto, Lepaan oppilaskunta sekä Hämeen ammattikorkeakoulu ja –ammatti-instituutti. Kädessäsi pitämäsi lehteen on laitettu yhteystietoja tapahtuman järjestäjistä ja oppilaskunnan vastuullisista, joihin voi tarvittaessa ottaa yhteyttä. Tänä vuonna Lepaa 10 -näyttelyllä on erityisen hienot puitteet: koulumme täyttää täydet sata vuotta! Merkkivuotta juhlistetaan monin eri tavoin vuoden aikana ja tapahtumaa riittää myös näyttelyn yhteyteen. Juhlitaan siis kun tavataan!

Pasi Talonpoika, tiedotussihteeri



# Oppilaskunnan vastuullisten esittelytekstit:

## Kukkaronnyörien vartijat

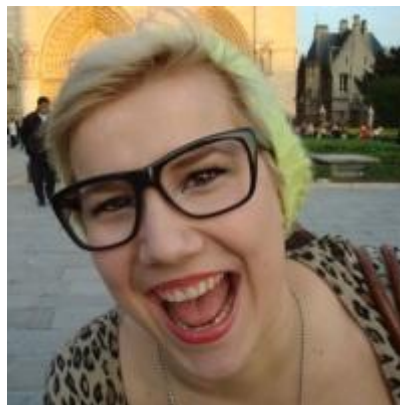
Lepaan oppilaskunnan ja samalla ratipäivien raha-asioista huolehtivat Pilvi Pouttu ja Emma-Maria Laukkonen, molemmat maisemasuunnittelun koulutusohjelmasta. Pilvi aloittaa syksyllä neljännen, ja Emma toisen vuoden opinnot. Rahastonhoitajan pesti kestää kaksi vuotta ja vastuullisia on aina kaksi kerrallaan. Homma hoituu sillä periaatteella, että kokeneempi opettaa uuden rahastonhoitajan tehtäviinsä jne.

Ratipäivillä tärkeimpiä tehtäviä ovat mm. oppilaskunnan vakuutuksista, käteisvaroista, maksupäätteistä, kassakoneista ja laskutuksesta huolehtiminen. Työhön kuuluu paljon paperien pyörittelyä, rahan käsittelyä sekä yhteydenpitoa pankkiin ja vakuutusyhtiöön. Rahastonhoitajat pitävät ratipäivillä myös pikapankkia, josta asiakkaat ja näytteilleasettajat voivat nostaa pieniä määriä käteistä.

Rahastonhoitajat tavoitettavissa ratipäivillä Pikapankissa tai puhelimella:



Pilvi: 040 5198601 ja ratipuhelin:



Emma: 040 5043762

# Hei vain kaikille!



Opiskelen toista vuotta maisemasuunnittelua Lepaalla ja oltuani viime vuonna isännän oppipoikana, saan tänä vuonna kunnian hoitaa kyseistä virkaa. Vastuullani messujen aikana on messuvieraiden autojen parkkeeraus ja muiden liikennejärjestelyiden hoitaminen. Tehtäviini kuuluu myös alueen vartioinnista huolehtiminen ilta ja yöaikaan. Apunani minulla on tietenkin joukko innokkaita opiskelijoita. Minut saa messujen aikana parhaiten kiinni puhelimitse, mutta jos nokatusten haluaa tulla juttusille, kannattaa minua etsiä parkkialueen ympäristöstä. Odotan innolla messuja, niiden järjestämistä ja ennen kaikkea rentoa

työskentelyä opiskelijakavereiden parissa. On hienoa olla mukana toteuttamassa perinteistä ja kuuluisaa tapahtumaa, joka on todella tärkeä Lepaalle. Toivottavasti messuvieraat saapuvat paikalle sankoin joukoin ja tuovat mukanaan myös kauniin kesäsään koko messujen ajaksi.

Ystävällisin terveisin

Jarkko Heikkinen  
jarkko.heikkinen@student.hamk.fi  
puh. 050 5261734

# Heippa!

Taas ompi vuosi hurautanut ja on näyttelyn aika. Talkoolaisilla ja näytteilleasettajilla on taattu nälkä, sillä näyttelystä ei tule LEPAA 10 ilman pitkiä päiviä ja paljon töitä. Onneksi kuitenkin meitä emäntiä on kaksi huolehtimassa siitä, että kaikki saavat mahansa täyteen hyvää ja ravitsevaa ruokaa.

Näyttelyyn odotetaan mieletöntä määrää ihmisiä ja pitkän automatkan ja näyttelyssä kiertämisen vuoksi myös heille tulee nälkä. Siispä oppilaskunta pyörittää kahviloita joista saa suolaista ja makeaa. Jos vieraille iskee lämpimän ruuan tarve, pyttäri ja grillimakkara hoitavat tämän puolen.

Oppilaskunnalta on mahdollista tilata myös kahvitusta osastoille.



Hauskaa ja ruuantäyteistä näyttelyä toivoopi  
Emilia Selin ja Maija Sipilä  
Emännän puh. 040 8484245

## Toverillinen tervehdys.

Iskun joukot ovat he jotka hoitavat näyttelyn pystyttämisen. Teemme tiivistä yhteistyötä isännän sekä huollon porukoiden kanssa jotta asiat tulisivat hoidetuksi ajallaan ja oikein. Iskulta voi ostaa palveluna nostotöitä sekä vuokraamme erilaisia tarpeellisia tavaroita näytteille asettajille.

Isku päivystää lämpökeskuksen yläkerrasta sijaitsevassa Iskun vintissä josta meitä voi haeskella tai vaihtoehtoisesti soittaa numeroon 040-8280706 (numero pitää varmistaa!!!)

Iskun vastaava  
Mikko Petäjäniemi



# Huollon pomo

Johan Holmlund, pääsin luokalta puta kolmoselle, aloitusryhmäni on Hortonomi Puutarhatalous vm. 08 ja tykkään. Lepaa 10 näyttelyssä ohjailen huoltotiimin tekemisiä ja menemisiä. Hommaa riittää, kun koko messualueen puhtaanapito on huollon vastuulla. Huolto toimii myös emännän keittiön kanssa yhteistyössä mm. kioskien ja tilauspalvelun osalta.

Meidän joukkueen pelaajia löytää yleensä Maratan keittiöltä tai iskun vintiltä. Toimimme kuljetus- ja siivoustehtävissä sekä vaihtopelaajina muille porukoille. Itse aion kapteenina tehdä eniten, vaikka todellisuus ei ehkä olekaan näin. Toivon, että kohtalo tai karmani on saada pätevä seuraaja.

Nollaysi minut valittiin huollon pomon seuraajaksi. Kuviot tulivat jokseenkin tutuiksi ja viimeistään vartiokirjaa lukiessa hokasin mistä on kyse. Sääät olivat suosiolliset ja velvollisuudet hoituivat hienosti, ei tullut pahaa kinaa eikä valituksia.

Toivon että koko näyttely olisi menestys ja näyttö siitä, että Suomen puutarha-ala on voimissaan, eikä hiivu mistään huolimatta. Puutarhapiirien kokoontumisfestarit ovat muutenkin tosi tärkeä tapahtuma Lepaan opiskelijoille.

Yritän yhtenä Lepaan oppilaskunnan jäsenenä tehdä työni ja saada inspiraatiota opiskelujen jatkamiseen. Olen hyvin iloinen tapahtuman johdosta ja siitä, että niin monet ihmiset osallistuvat yhteishengessä Lepaa 10:n järjestelyihin.

Yhteystiedot:

Johan 0400-610309 ja huoltoluuri 0408280709

## Ratishiiteeri

Puheenjohtajan perintöprinsessana LEPAA 10 -näyttelyssä toimin minä, Elmeri Peri, 20-vuotias melkein lepaalaistunut Jyväskyläläinen maisemasuunnittelun toisen vuoden opiskelija. Kohtaloni on vastaavasti jatkaa virastani LEPAA 11 -näyttelyn puheenjohtajaksi.

Työtehtäviini koko LEPAA 10 -projektin aikana on kuulunut hoitaa LOK ry:lle kuuluvia näyttely-asioita, yhteydenottoja ja yleistä organisointia. Lisäksi olemme kuluneen vuoden aikana vieneet LEPAA -näyttelyn osaksi sosiaalista mediaa ja näin toteuttaneet näyttelyn markkinointia uuden viestintäympäristön kautta. Ratishiiteerin toimeen on kuulunut myös paljon käytännönasioiden oppimista ja tekemistä, aina kuulutuksista A-hallin lattian pesuun. Silmät ja korvat on siis jatkuvasti pidettävä auki, sillä tarkkaavaisuus palkitaan, kun vuoden päästä on itse astuttava astetta isompiin saappaisiin.

Elmeri Peri

0408280704

## Rouva ratipuheenjohtaja tervehtii nöyrästi alamaisiaan niin ja kaikkia muitakin!

Aloitan siis kolmatta vuottani maisemasuunnittelun opiskelijana Lepaalla. Viime vuonna seurasin nöyrästi ratipuheenjohtajaa sihteerin roolissa ja tänä vuonna olen itse kyykyttämässä,.. ei vaan tekemässä yhteistyötä oman sihteerini kanssa. Silloin kun en ole hoitanut näyttelyyn liittyviä hommia, olen istunut ahkerasti opiskelijakunta HAMKOn toimistolla, oppilaskunnan saunalla tai joskus myös koulussa.

Näyttelyn aikana pyrin olemaan se henkilö joka tietää vähän kaikesta jotakin ja joka auttaa monen monessa pulmassa. Minut löytää yleensä näyttelytoimistosta tai juoksemasta ympäri aluetta muka tärkeän näköisenä. Nappaa siis hihasta kiinni ja kysäise jos jokin mieltä painaa!

Vuosi vierähti pelottavan nopeasti ja jo nyt kieltämättä surettaa se että ensi vuonna näyttelykopissa istuu ja aluetta kiertää hikoillen joku ihan muu. No, ehkäpä olen itsekin keksinyt jo uusia haasteita ensi vuonna...

Ihanaa ja aurinkoista näyttelyä kaikille toivottaa

Ratipeejii Satu Ketola

0408280703



Kuvassa Ratipij Lepaalla näyttelyfiiliksissä jo vuonna 1992!

## Lepaa-gallup:

Toimitus kävi kyselemässä fiiliksiä ja muuta kesäistä Lepaan ihmisiltä kesäkuun kolmannella viikolla. Aistittavissa oli ainakin alkavan kesäloman läheisyys.

### Essi Laine,

maisemasuunnittelun 2. vuoden opiskelija

*Mikä fiilis?*

Märkä. Satoi vettä eikä ollut kunnon sadevaatteita.

*Mikä on parasta Lepaan kesässä?*

Voi istua kavereriden kanssa lasten uima-altaassa ja juoda kuohuviiniä.

*Mitä ovat odotuksesi Lepaa 10 -näyttelystä?*

Töitä.

### Helena Salomaa,

Hämeen ammatti-instituutin koulutusohjelmapäällikkö

*Mikä fiilis?*

Ihan hyvä. Ensi viikolla alkaa loma. Kesälaitumet odottaa!

*Mikä on parasta Lepaan kesässä?*

Ympäristö kokonaisuudessaan.

*Mitä ovat odotuksesi Lepaa 10 -näyttelystä?*

Paljon ihmisiä ja hyviä 100-vuotisjuhlia. Vanhojen tuttujen tapaamista. Ja ennen kaikkea hyvää ilmaa!

### Teemu Manninen,

maisemasuunnittelun 2. vuoden opiskelija

*Mikä fiilis?*

(Naurua.) Väsynyt.

*Mikä on parasta Lepaan kesässä?*

Puiston vehreys.

*Mitä ovat odotuksesi Lepaa 10 -näyttelystä?*

Armotonta työntekoa ja verkostoitumista.

## Mona Riihimäki,

tutkija puutarhatalouden puolella

*Mikä fiilis?*

Tosi masentunut kun muut ovat lomalla. Peruspositiivinen kuitenkin.

*Mikä on parasta Lepaan kesässä?*

Tää vihreys ja perennapenkit. Olen perustamassa omaa ja ne jaksaa kiinnostaa.

*Mitä ovat odotuksesi Lepaa 10 -näyttelystä?*

Tuttujen ihmisten tapaamista ja hyviä keskusteluja. Hauska nähdä ratipäivät järjestäjän roolissa, kun olen ollut monta kertaa aiemmin vain katsomassa.

## Salla Ketolainen,

puutarhatalouden 2.vuoden opiskelija

*Mikä fiilis?*

Tosi hyvä! Kaikki tehtävät tehty, wuuuuuuuuuu! (Ilkikurista naurua...)

*Mikä on parasta Lepaan kesässä?*

Jäätelöä, naurua, aurinkoa, kavereita, hengailua ja rentoilua.

*Mitä ovat odotuksesi Lepaa 10 -näyttelystä?*

Hmm... hmm... ööö... hahahaha!!! Ratipäivät on kiva kesäinen tapahtuma. Lepaalle tulee elämää ja hyvää mieltä. Odotan sitä innolla, koska siitä saattaa olla hyötyä ammatillisessa mielessä.

## Sata vuotta puutarhaopetusta Lepaalla

Koulutusohjelmajohtaja Kaarina Hänninen

”Puutarhanhoito on ammatti, jolla on sangen monipuolinen vaikutus.

Arvaamattoman suuri on sen merkitys ihmiselle ja kokonaiselle kansalle terveellisen ravinnon ja siitä johtuvan sekä ruumiillisen että henkisen hyvinvoinnin tuottajana. Ei myöskään ole vähäiseksi arvosteltava sen eettistä vaikutusta kansaan, raakuuden poistajana, luonteen jalostajana ja hienostajana”. Näin todetaan vuonna 1906 komiteanmietinnössä, jossa esitettiin suunnitelma puutarhaviljelyn edistämiseksi ja puutarhaopetuksen uudelleen järjestämiseksi. Maassamme oli tuolloin vain puutarhatyöntekijöiden kurssimuotoista koulutusta ja niinpä mietinnössä esitettiin perustettavaksi korkeampi puutarhakoulu, jonka käyneet tulisivat sijoittumaan vaativiin tehtäviin esimerkiksi kaupungin- ja lääninpuutarhureiksi, opettajiksi ja suurten puutarhojen puutarhureiksi.

Uuden koulun sijoituspaikaksi ehdotettiin ensin Mustialaa, mutta puutarhaväki ei ollut tästä ehdotuksesta innoissaan, koska pelkäsi puutarhaopetuksen jäävän

maatalousopetuksen varjoon. Kun Lepaan kartano tuli testamentin kautta valtiolle, sijoituspaikka ratkesi helposti. Kartanon viimeinen omistaja Karl Fredrik Packalén oli säädöksessään edellyttänyt, että kartanoon sijoitettaisi maatalous- tai puutarhakoulu. Komitean jäsenet ihastuivat Lepaaseen muun muassa, koska se sijaitsi hyvien kulkuyhteyksien varrella ja koska paikallisilmasto todettiin edulliseksi, olivathan tarkastusmatkalla lokakuussa perunanvarret vielä vihreinä. Hyvät kulkuyhteydet tarkoittivat hyvää laivaliikennettä, linja-autoja ei tuolloin vielä ollut. Kartanon alue oli enimmäkseen aukeata peltoa. Hedelmätarhaa ja kasvihuoneita alettiin rakentaa, samoin opistorakennusta, jonka kivijalka on edelleen nykyisessä toimistorakennuksessa. Ensimmäiset kasvihuoneet, jotka olivat silloin tietenkin huippumodernit, valmistuivat nykyisen toimiston ja opiston väliselle alueelle vuonna 1912. Samana vuonna otettiin sisään ensimmäiset opiskelijat. Lepaan puutarhaopiston perustamisvuodeksi katsotaan kuitenkin vuosi 1910, jolloin ensimmäiset opettajanvirat täytettiin.

Ensimmäinen vuosikymmen oli vaikea. Ensimmäisellä vuosikurssilla puhkesi ns. margariinikapina: yksi opiskelija erotettiin ja muut kolmea lomalla ollutta lukuun ottamatta erosivat. Koulunpito keskeytettiin ja sitä jatkettiin vasta kun uudet opiskelijat oli otettu sisään. Vuosikymmenen lopulla sisällissota keskeytti koulutyön. Johtaja ja ylipuutarhuri vietiin vankilaan Hämeenlinnaan ja vanha vahtimestari ammuttiin läheisessä metsässä. Kuusi opistokurssilla ollutta tyttöä hoitivat kasvihuoneita parhaansa mukaan.

Olojen rauhoituttua päästiin kehittämään opetusta ja ympäristöä. Suotuisaan kehitykseen vaikutti erityisesti puutarhakoulun (vrt. nykyinen puutarhurin koulutus) aloittaminen ja siten lisätyövoiman saaminen viljelyksille. Hinnonmäkeen perustettiin omenatarha ja siellä aloitti Suomen ensimmäinen puutarhakoeasema. Siltä ajalta ovat peräisin vieläkin tunnetut omenalajikkeet Lepaan liereä ja Lepaan meloni sekä karviaiset Hinnonmäen keltainen ja Lepaan punainen. Vuonna 1927 koeaseman toiminta siirrettiin Piikkiöön.

1930-luku oli dramaattinen. Oli hyviä vuosia, jolloin puutarha kukoisti ja saatiin hyviä satoja mutta oli myös suuria tulipaloja ja vuosikymmenen lopulla syttyi talvisota. Vuonna 1934 tammikuussa paloi opistorakennus kivijalkaa myöten arvokkaine kirjastoineen ja kesän lopulla tuli tuhosi entisen kartanon navetan, johon oli keskitetty useita toimintoja. Viimeksi mainitussa palossa kuoli yksi työmies. Tulipaloista selvittiin uuteen nousuun nopeasti. Uusi opisto oli valmis jo saman vuoden lopulla ja seuraavana vuonna oli rakennettu entisen opiston kivijalalle uusi rakennus. Vuosikymmenen lopulla syttynyt talvisota, sitä seurannut jatkosota ja pulavuodet olivat Lepaalle kuten koko Suomelle kovaa aikaa. Koulua pidettiin pätkittäin ja järjestettiin mm. kesäkurseja, joiden osanottajat hoitivat viljelyksiä. Kukkapenkit muutettiin vihannesmaiksi, kivikkotarhassa laidunsi hevonen ja kartanon edustalla seivästettiin heinää. Kasvihuoneissa viljeltiin tupakkaa armeijalle. Opistoon muutti Lasten klinikka Helsingistä Arvo Ylpön johdolla (1939–1940). Talven 1940 tulipalopakkasissa tuhoutuivat lähes kaikki omenapuut. Sotien jälkeen alkoi uusi nousu. Lepaalla viljeliin mm. kielonjuuria, tulppaaninsipuleita, parsaa ja lantun siementä. Istutettiin uudet omenapuut ja saatiin lisää opettajia.

Opettajien työ oli opiston alkuvuosikymmeninä hyvin erilaista kuin nykyisin. Samalla opettajalla saattoi olla opetettavanaan sekä viljelyaineita, talousaineita että puutarhan suunnittelua. Ensimmäinen suunnittelun opettaja saatiin Lepaalle 1930-luvulla ja ensimmäinen talousaineiden opettaja 1950-luvulla.

Kun itse tulin ensimmäisen kerran Lepaalle opettajaksi syksyllä 1974, koulun opiskelijamäärä oli noin neljännes nykyisestä. Opettajiakin oli luonnollisesti paljon nykyistä vähemmän. Asuntolan valvontaa varten ei ollut erikseen palkattua henkilöä, vaan opettajat huolehtivat valvonnasta vuoroviikoin. Naisopettajia oli vain kolme ja niinpä meille lankesi valvontaviikkoja tiheään. Kukaan meistä opettajista ei ollut kyseisestä työstä innostunut ja niinpä valvontakierroksia tehtiin harvakseltaan. Eräs opettaja otti kierrokselle mukaan koiransa, joka sopivasti haukahdellen ilmoitti valvojan lähestyvistä askelista. Nuoreen opettajaan opiskelijat suhtautuivat myönteisesti mutta tiedot pantiin aika ajoin hauskaasti koetukselle. Joku opiskelija keksi katsoa kirjasta knoppeja ja sitten esitti aiheesta kiperiä kysymyksiä tunnilla.

Vaikka ensimmäiseltä vuosikurssilta lähes kaikki opiskelijat erosivat, oli jatkossa koulusta eroaminen hyvin harvinaista aina 90-luvulle asti. Erona nykyaikaan on myös se, että tunneilta ei oltu juuri koskaan pois. Vasta ammattikorkeakoulun tulon myötä läsnäolo muilla kuin työ- ja harjoitustunneilla tuli vapaaehtoiseksi. Lähes koko koulun historian ajan opiskelemaan pääsyn vaatimuksena on ollut ennakkoharjoittelu. Tämä käytäntö murtui vasta noin 20 vuotta sitten. Harjoittelu takasi sen, että opiskelemaan tulevat nuoret tiesivät, millaiselle alalle ovat tulossa. 1960-luvulla eri ammattialat joutuivat kilpailemaan opiskelijoista. Se ajoi erilaisiin koulutuskokeiluihin, kuten yksivuotiseen puutarhurikouluun. Myös jälkeempäin kilpailu opiskelijoista on vaikuttanut ratkaisevasti koulutuksen järjestämiseen. Näin mm. ennakkoharjoittelut jäivät historiaan.

Ammattikorkeakoulun tulo 1990-luvun alkupuolella muutti koulutyötä radikaalisti ja muuttaa edelleen. Samoin puutarhurien koulutus on muutosten keskellä. Jotain samaa on kuitenkin kaikkina vuosikymmeninä säilynyt: puutarhan merkitys on pysynyt suurena ja puutarha-ala työkenttänä tärkeänä.



Hinnonmäessä Lepaan virran länsipuolella oli omenatarha vuosikymmeniä. Sato kuljetettiin veneellä piston puolelle.

